

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 168/2016-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. marca 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Lemešom, advokátska kancelária, Žižkova 19, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenie práva svojich maloletých detí [REDAKČIA], [REDAKČIA], a [REDAKČIA], [REDAKČIA], zaručeného v čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom v konaní vedenom pod sp. zn. 6 P 14/2013 a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 13 CoP 30/2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] a maloletých detí [REDAKČIA], [REDAKČIA], a [REDAKČIA], [REDAKČIA], o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. októbra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] a maloletých detí [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“ alebo aj „sťažovateľky“), ktorou namietajú porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva zaručeného v čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 P 14/2013 a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 CoP 30/2014.

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľka uviedla:

„Dňa 27.09. 2010 Okresnému súdu vo Zvolene sťažovateľka doporučene zaslala návrh na úpravu práv a povinností k maloletým deťom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] vedenom pod sp.zn. na tunajšom súde v Žiari nad Hronom 6P/14/2013, proti odporcovi [REDAKOVANÉ],..., aby súd po svojom dokazovaní vydal rozsudok: 1. Otec, [REDAKOVANÉ]..., je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi [REDAKOVANÉ]... a [REDAKOVANÉ]... 2. Otec, [REDAKOVANÉ]... je povinný prispievať na výživu dcéry [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] sumou 200,-EUR mesačne a na výživu [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] sumou 150,- EUR mesačne... Dlžné výživné je odporca povinný splatiť do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, a týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Zvolen č.k:16C/91/07-37 zo dňa 21.11.2007 v časti o výške výživného a mení sa aj rozsudok Okresného súdu vo Zvolene č. k.: 5P 362/08-181 zo dňa 01.04.2009 v časti o úprave styku otca s maloletými deťmi...“

Vzhľadom k zmenám a potrebám maloletých detí, aby v zmysle práva hájila záujmy a potreby svojich detí, podala sťažovateľka v dobrej viere svoj návrh na Okresný súd vo Zvolene sp. zn.: 17P/11/2010. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je zákonnou

povinnosťou, ktorá v sebe zahŕňa právo dieťaťa na výživu a s tým korešpondujúcu povinnosť obidvoch rodičov dieťa vyživovať. Z povahy výživného vyplýva, že právo na výživné je osobným právom dieťaťa: nie rodiča, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti.

Okresný súd vo Zvolene nariadil v predmetnej veci pod č. konania 17P/11/2010 pojednávanie dňa 04.11.2010, na ktorom bola vypočutá sťažovateľka a otec. Na to bolo súdom vyhlásené uznesenie, že súd pojednávanie odročuje na neurčito, s tým, že v uvedenej lehote otec zašle súdu doklad z firmy [REDAKOVANÉ] o tom, že nemal vyplatené podiely na zisku a oznámi, aké nehnuteľnosti vlastní. Otec následne predložil súdu Dohodu o pracovnej činnosti so spoločnosťou [REDAKOVANÉ]...

V predmetnej veci bolo Okresným súdom vo Zvolene nariadené ďalšie pojednávanie dňa 16.12.2010. kde bolo vyhlásené uznesenie, že súd pojednávanie odročuje na neurčito za účelom poskytnutia lehoty 7 dní pre kolízneho opatrovníka Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vo Zvolene...

Sťažovateľka spolu s maloletými deťmi [REDAKOVANÉ] zmenili trvalé bydlisko tým, že sa dňa 21.09.2011 presťahovali na ul. [REDAKOVANÉ] do [REDAKOVANÉ]. Z uvedeného dôvodu vydal dňa 15.11.2012 Okresný súd vo Zvolene v zmysle § 117 ods. 2 OSP vydal uznesenie o zmene miestnej príslušnosti, ktorým preniesol svoju príslušnosť vo veci konať a rozhodovať na Okresný súd v Žiari nad Hronom. Aj voči tomuto uzneseniu podal odporca odvolanie Krajskému súdu v Banskej bystrici. Odvolací súd sa vo svojom unesení 16CoP/123/2012 zo dňa 15.01.2013 v celom rozsahu stotožnil s názorom prvostupňového súdu a konštatoval, že boli splnené podmienky na prenesenie príslušnosti na iný súd vzhľadom na zmenu trvalého bydliska maloletých detí a ich matky.

Počas priebehu obdobia, tj. od 19.04.2012 do 18.04.2013, Okresný súd vo Zvolene nevykonával žiadne dokazovanie, aby mohol riadne a včas rozhodnúť v o návrhu sťažovateľky o zvýšení výživného na maloleté deti [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Túto nečinnosť súdu sťažovateľka považuje za konanie v rozpore so zásadou spravodlivého a včasného usporiadania jej právneho stavu.

Dňa 04.04.2013 sťažovateľka svoj návrh na úpravu práv a povinností k maloletým deťom zo dňa 27.09. 2009 cestou tunajšieho súdu vzala späť v prvej časti... a zároveň požiadala súd, aby v tejto časti zastavil konanie a druhej časti návrhu ohľadne úpravy výšky

výživného urýchlene rozhodol. Sťažovateľka vo svojom vyjadrení uviedla ako dôvod svojho čiastočného späťvzatia návrhu, že v pokračovaní tohto konania bráni skutočnosť, že ide o totožný predmet konania o ktorom sa vedie na návrh odporcu konanie na tunajšom súde pod sp. zn.: 16P/149/2013. ...

Po prenesení príslušnosti sťažovateľka má za to, že Okresný súd v Žiari nad Hronom mal konať a rozhodnúť v čo najkratšej možnej dobe a v súlade s § 100 OSP a v primeranej lehote vydať meritórne rozhodnutie veci úpravy výživného. Preto z týchto dôvodov sťažovateľka v zmysle § 62 až 68 zákona č. 757/2004 Z. z. Zákona o súdoch, podala dňa 23.08.2013 sťažnosť na prietahy vo vyššie označenom súdnom konaní, v ktorej žiadala predsedu Okresného súdu v Žiari nad Hronom o prešetrenie celej veci a o písomné informovanie o stave konania a o vyhodnotení jej sťažnosti. Okresný súd Žiar nad Hronom zaslal sťažovateľke vyjadrenie zo dňa 20.09.2013, doručené dňa 26.09.2013, v ktorom sťažnosť vyhodnotil ako neprípustnú z dôvodu podania neoprávnenou osobou (absencia úradne overeného splnomocnenia na zastupovanie)...

Sťažovateľka má za to, že zo strany Okresného súdu Zvolen, Žiar nad Hronom a Krajského súdu v Banskej Bystrici došlo k prietahom v konaní t. č. vedenom pod sp. zn. 6P/14/2013 a tým aj k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Z doterajšieho priebehu konania je zrejmé, že v neboli vykonané žiadne úkony, ktoré by aj v súlade s § 100 OSP smerovali v primeranej lehote k meritórnemu rozhodnutiu veci úpravy výživného. V zmysle uvedeného žiada Ústavný súd, aby v súlade so svojou právomocou podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR prikázal Okresnému súdu Žiar nad Hronom, aby vo veci konal a neodkladne vydal vo veci meritórny rozsudok...

Sťažovateľka v súlade so zákonom o ústavnom súde uplatňuje aj právo na primerané finančné zadostučinenie, lebo zastáva názor, že príkaz vydanie rozsudku vo veci samej nie je spôsobilý splniť satisfakčnú funkciu. Konanie resp. nekonanie prvostupňových súdov, ktoré sa v minulosti udialo spolu s jeho obmedzujúcimi účinkami zostane navždy, neodstrániteľné zachované...

Sťažovateľka žiada Ústavný súd SR o priznanie úhrady trov tohto konania z dôvodu svojho právneho zastúpenia advokátom, ktoré je predpísané zákonom a ktoré mu vznikli z dôvodu obligatórneho právneho zastúpenia advokátom... spolu vo výške 419,49. € právnej

služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 Ústavy SR).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde navrhovateľka žiada aby Ústavný súd zaviazal otca maloletých detí [REDAKOVANÉ] k náhrade trov právneho zastúpenia, z dôvodu, že nepristúpil k uzavretiu dohody o výške výživného v tomto konaní. Splnomocnený advokát vykonal spolu 6 (šesť úkonov právnej pomoci roku v roku 2011)... Spolu s režijným paušálom ku každému úkonu... tvorí náhrada trov právnej služby advokátom sumu 437,52.

Spolu právne zastupovanie je vo výške 577,35 €.“

Sťažovateľky navrhli, aby ústavný súd o ich sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo priznané sťažovateľke Ústavou SR podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, jej právo dané Európskym dohovorom o ľudských právach a základných slobodách podľa čl. 6 ods. 1 a ako aj porušenie práva jej maloletých detí podľa Dohovoru o právach dieťaťa, v čl. 3. Zájmy dieťaťa, ods. 1 postupom Okresného súdu vo Zvolene vo veci sp. zn.:17P/11/2010 a postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom vo veci sp. zn.: 6P/14/2013 a v odvolacom konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 13 CoP/30/2014 v právnej veci [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Štiavnici, pracovisko Žiar nad Hronom, detí rodičov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ],... a otca [REDAKOVANÉ],... v konaní o zvýšenie výživného porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Okresnému súdu Žiar nad Hronom prikazuje vo veci vedenej pod sp. zn. 6P/14/2013 konať bez zbytočných prietahov.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke za porušenie jej základného práva primerané finančné zadosťučinenie 10.000,- Eur (slovom desaťtisíc eur), ktoré sú jej Okresný súd vo Zvolene, Okresný súd Žiar nad Hronom a Krajský súd v Banskej Bystrici povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť do 60 dní od doručenia tohto nálezu

4. Okresný súd vo Zvolene, Okresný súd Žiar nad Hronom a Krajský súd v Banskej Bystrici sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky JUDr. Jozefovi Borisovi, advokátovi, náhradu trov právneho zastúpenia navrhovateľky vo výške, ktorá bude vyčíslená v ďalšom konaní.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde. Ak ide o sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, o ktorú zjavne ide aj v prípade sťažovateľky (sťažovateľiek), musí obsahovať všeobecné náležitosti uvedené v § 20 zákona o ústavnom súde, ako aj osobitné

náležitosti uvedené predovšetkým v § 50 zákona o ústavnom súde v spojení s požiadavkami na návrh na rozhodnutie (petit) vyplývajúcimi z § 56 zákona o ústavnom súde. Jednou z podstatných náležitostí je aj splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa advokátom s výslovným uvedením, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Sťažovateľka k sťažnosti doručenej ústavnému súdu 2. októbra 2015 priložila „*splnomocnenie*“ na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom udelené advokátovi JUDr. Jozefovi Borisovi 28. septembra 2015, ktorý udelené splnomocnenie prijal.

Podľa zistenia ústavného súdu však JUDr. Jozefovi Borisovi bol s účinnosťou od 19. mája 2015 pozastavený výkon advokácie, čo mu v čase prijatia splnomocnenia na zastupovanie sťažovateľky pred ústavným súdom už muselo byť známe.

Na výzvu ústavného súdu sťažovateľka 8. decembra 2015 doručila splnomocnenie na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, ktoré udelila advokátovi JUDr. Jánovi Lemešovi, advokátska kancelária, Žižkova 19, Košice.

Ústavný súd 11. decembra 2015 JUDr. Jána Lemeša vyzval na vyjadrenie sa, či zotrváva na podanej sťažnosti v rozsahu, ako bola podaná a opravu petitu podania, právny zástupca však na výzvu nereagoval (výzvu prevzal 18. januára 2016).

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 50 zákona o ústavnom súde:

(1) Sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie,

a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,

- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k návrhu na začatie konania musí pripojiť splnomocnenie navrhovateľa advokátom, v ktorom sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

Po výzve ústavného súdu sťažovateľka síce doručila splnomocnenie udelené advokátovi JUDr. Jánovi Lemešovi, ten však nijakým spôsobom nereagoval na výzvu ústavného súdu, aby oznámil, či zotráva na podanej sťažnosti v rozsahu, ako bola podaná, alebo či ju mieni v nejakom smere doplniť.

Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť, tak ako bola pôvodne podaná, nespĺňa všetky zákonné náležitosti, ktoré vyžaduje § 20 ods. 1 a § 50 zákona o ústavnom súde.

V súvislosti s nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti ústavný súd uvádza, že sťažovateľka je zastúpená advokátom. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (obdobne II. ÚS 117/05, I. ÚS 25/2015).

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že návrh sťažovateľky neobsahuje všetky náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde.

Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2016